

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 lutego 2025 r.

w sprawie M.K. i J.N.

skazanych z art. 228 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dn. 07.06.2010 r. i in.

kasacji wniesionych przez obrońców skazanych od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 12 lutego 2024 r., sygn. akt VIII AKa 2/23

zmieniającego Sądu Okręgowego w Warszawie z 13 lutego 2018 r., sygn. akt XII K 299/12

postanowił:

1. oddalić kasacje jako oczywiście bezzasadne;
2. obciążyć skazanych kosztami postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.

[WB]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z 13 lutego 2018 r., sygn. XII K 299/12, m.in. M. K. i J. N. zostali uznani winnymi czynów zakwalifikowanych z art. 228 § 1 k.k., art. 228 § 4 k.k., art. 284 § 2 k.k., art. 231 § 1 k.k., art. 266 § 2 k.k. M. K. została wymierzona kara 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, 130 stawek grzywny, przy wysokości jednej stawki w wysokości po 100 zł każda, a J. N. kara 4 lat pozbawienia wolności, 100 stawek grzywny, przy wysokości jednej stawki w

kwocie 100 zł.

Przedmiotowy wyrok został zaskarżony przez obrońców oskarżonych.

Wyrokiem z 12 lutego 2024 r., sygn. akt VIII AKa 2/23 Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił zaskarżony wyrok. Dokonując zmiany wyroku, Sąd Apelacyjny z opisu szeregu czynów usunął imiona i nazwiska osób - współsprawców poszczególnych czynów, uznał, że czyny przypisane wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie w punktach 1 i 3 wyroku stanowią jeden czyn wyczerpujący dyspozycję art. 228 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 4 § 1 kk, a ponadto Sąd Apelacyjny na nowo orzekł w zakresie kar jednostkowych i kary łącznej, w rezultacie wymierzając M. K. karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, 130 stawek grzywny, przy wysokości jednej stawki w kwocie 100 zł.

Od orzeczenia Sądu Apelacyjnego kasację wnieśli obrońcy obu skazanych, w tym obrońca M. K..

Obrońca M. K., adw. M. Ż., wyrokowi Sądu Apelacyjnego zarzucił:

1. rażące naruszenia prawa mające istotny wpływ na jego treść, a polegające na niewłaściwej obsadzie składu sędziowskiego, ponieważ wszyscy sędziowie orzekający w tej sprawie zostali wybrani do tego sądu w sposób nieprawidłowy w oparciu o ustawę z 8 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o KRS i innych ustaw, co w konsekwencji miało doprowadzić do naruszenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji,
2. rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na jego treść polegające na naruszeniu art. 6 k.p.k. w zw. z art. 85 § 1 k.p.k. poprzez wadliwą kontrolę sądu odwoławczego i niedostrzeżenie z urzędu sprzeczności interesów oskarżonych bronionych przez tego samego obrońcę substytucyjnego na etapie postępowania przed sądem I instancji, co stanowi w konsekwencji bezwzględną przyczynę odwoławczą w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.,
3. rażące naruszenie prawa procesowego mające wpływ na jego treść polegające na wadliwej kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku w pkt. 6 wyroku Sądu Okręgowego i zaakceptowanie ustaleń tego sądu, a w konsekwencji uznanie, że skazany wiedział o okolicznościach zawarcia

umowy najmu lokalu mieszkalnego (art. 433 § 2 k.p.k., art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k.) w następstwie czego doszło do utrzymania wyroku skazującego w tym zakresie,

4. rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść wyroku polegające na wadliwej kontroli odwoławczej i brak należytego ustosunkowania się do zarzutów apelacji, w tym na błędnym przyjęciu za własne pkt. 7 wyroku Sądu Okręgowego tak jak w uzasadnieniu w pkt. 1 lit. o) wyroku SA, kwalifikacji prawnej z art. 233 § 1 k.k. przez uznanie, iż oskarżony swoim działaniem w postaci podpisania dokumentacji sporządzonej przez komisję o wybrakowaniu sprzętu w postaci kamery Sony miał działać na szkodę interesu publicznego przekraczając uprawnienia, podczas gdy sąd II instancji z przeniesienia nie wykazał zamiaru umyślności popełnienia zarzucanego mu czynu oraz realnej szkody takiego działania ewentualnie wystąpienia jej niebezpieczeństwa (art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k.) w następstwie czego doszło do utrzymania zasadniczo w mocy niezasadnego wyroku skazującego,

5. rażące naruszenia prawa mające istotny wpływ na treść wyroku polegające na wadliwej kontroli odwoławczej i nie należytego ustosunkowania się do zarzutów apelacji, w tym na błędnym przyjęciu za własne ustalenia i subsumpcję ustalonego stanu faktycznego przez sąd I instancji pkt. 8 wyroku SO w pkt 1 lit. p) uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego tym kwalifikacji prawnej z art. 266 § 2 k.k. a polegające na uznaniu, iż oskarżony swoim działaniem ujawnił informację o klauzuli - poufne-czym działał na szkodę prawnie chronionego interesu (art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 i art. 410 k.p.k.) w konsekwencji czego doszło zasadniczo do utrzymania w mocy niezasadnego wyroku skazującego w tym zakresie,

6. w konsekwencji powyższych zarzutów w pkt. II i III rażącą niewspółmierność wymierzonej kary pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy orzeczonej wobec skazanego będącą konsekwencją m.in. powyższych zarzutów, a tym samym wynikiem dokonania nieprawidłowej

oceny osoby skazanego przejawiającej się w wysokości kary nieadekwatnej do stopnia zawinienia skazanego, realizacji potrzeb prewencji indywidualnej i ogólnej oraz niedostrzeżenie pozytywnej prognozy kryminologicznej osoby skazanego.

Autor kasacji wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie, względnie o częściowe uniewinnienie skazanego i orzeczenia niższej kary łącznej pozbawienia wolności.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego M. K. jest oczywiście bezzasadna, dlatego została oddalona na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W niniejszej sprawie wniosek o sporządzenie uzasadnienia wniósł jedynie obrońca skazanego M. K., zatem niniejsze uzasadnienie ogranicza się do wykazania oczywistej bezzasadności zarzutów wyłącznie kasacji wniesionej na rzecz tego skazanego.

W świetle obowiązujących rozwiązań procesowych oczywiste jest, że kasację wnosi się od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego (art. 519 k.p.k.) i powinna ona zostać oparta na jednej z przyczyn wymienionych w art. 523 § 1 k.p.k. Zgodnie natomiast z tym przepisem kasacja może być wniesiona tylko z powodów uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. oraz innego rażącego naruszenia prawa, jeśli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Kasacja, która nie wskazuje na bezwzględne przyczyny odwoławcze musi zatem dotyczyć innego rażącego naruszenia prawa (materialnego lub procesowego), porównywalnego w swej wadze właśnie do przyczyn z art. 439 k.p.k., które zaistniało w rzeczywistości i jednocześnie mogło w sposób istotny rzutować na treść zaskarżonego wyroku.

Przechodząc do omówienia zarzutów podniesionych w kasacji obrońcy M. K. należy zacząć od zarzutów z pkt. 1 i 2, jako zarzutów najdalej idących, których uwzględnienie skutkowałoby uchyleniem zaskarżonego orzeczenia w całości i to niezależnie od granic zaskarżenia. Przesłanka ta ma bowiem charakter przesłanki

bezwzględnej, a co za tym idzie Sąd Najwyższy byłby zwolniony z badania jej wpływu na treść zapadłego orzeczenia.

Autor kasacji podniósł w nadzwyczajnym środku zaskarżenia zarzut dotyczący zmaterializowania się w postępowaniu odwoławczym bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w przepisie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającej na tym, że w składzie orzekającym sądu *ad quem* brali udział sędziowie powołani na stanowisko przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa. Zarzut ten jest chybiony.

Przechodząc do licznych w ostatnich latach poglądów doktryny na temat okoliczności związanych z wadliwością procesu nominacyjnego w kontekście nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wskazać należy, co następuje.

W treści kasacji jej autor powołuje się na uchwałę składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I-4110-1/20, OSNK z. 2/2020, poz. 7), zgodnie z którą: „nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. [□] zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności” (pkt 2 uchwały). Zgodnie więc ze stanowiskiem zaprezentowanym w uchwale zmaterializowanie się uchybienia polegającego na nienależytej obsadzie sądu mającej wynikać z udziału w procesie nominacyjnym wymaga każdorazowo wskazania wpływu wadliwości procesu nominacyjnego na treść zaskarżonego orzeczenia. Skarżący się z tej powinności nie wywiązał, nie wskazując w treści kasacji na jakiekolwiek okoliczności dotyczące wpływu wadliwego powołania sędziów na treść orzeczenia.

Należy mieć również na uwadze, że ww. uchwała nie ma waloru normatywnego, co wynika wprost z wyroku Trybunału Konstytucyjnego w z 20 kwietnia 2020 r., o sygn. U 2/20. W wyroku tym Trybunał stwierdził, że wskazana uchwała Sądu Najwyższego jest niezgodna z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30, z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm. OTK-A 2020, poz. 61 (Dz. U. z 2020 r. poz. 376).

Odwołując się do stanowiska zawartego w postanowieniu Sądu Najwyższego z 23 września 2021 r., sygn. IV KZ 37/21, które Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie w pełni podziela, od strony formalnej nie ma instrumentów prawnych po stronie jakiegokolwiek organu, w tym i Sądu Najwyższego, służących do tego, by weryfikować i negować orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w aspekcie ich obowiązywania, potencjalnych intencji Trybunału w zakresie orzekania, czy wreszcie poddawać kontroli poszczególne składy sędziowskie, w których orzeczenia te były wydawane. Przechodząc dalej, do poglądów doktryny, przytoczenia wymaga treść uchwały SN z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 (OSNK 2022/6/22), w której Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że brak jest podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W przedmiotowej sprawie nie wystąpiła również przesłanka z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Zgodnie z orzecnictwem, przesłanka, na wystąpienie której powołuje się skarżący tj. sprzeczność interesów między oskarżonymi zachodzi wtedy, gdy obrona jednego z nich nieuchronnie naraża dobro drugiego z oskarżonych. Innymi słowy chodzi o sytuację, gdy wyjaśnienia jednego z oskarżonych i ocena tych wyjaśnień dokonywana następnie przez sąd orzekający, godzi w interesy procesowe drugiego z oskarżonych. Taki stan unicestwia rolę obrońcy w procesie

karnym, bo czyni - co oczywiste - jednoczesną obronę obu oskarżonych pozostających w konflikcie, zadaniem obiektywnie niemożliwym do wykonania. Autor kasacji uzasadniając ww. zarzut wskazuje na sprzeczności w wyjaśnieniach oskarżonych na etapie postępowania przygotowawczego, pomijając, iż na tamtym etapie każdy z nich korzystał z pomocy własnego obrońcy. Z kolei w postępowaniu przed sądem I instancji, oskarżeni nie przyznawali się do zarzucanych czynów, początkowo odmawiając składania wyjaśnień po czym na końcowym etapie postępowania przed sądem I instancji złożyli wyjaśnienia przeczące udziału w popełnieniu zarzucanych im czynów. Rację ma więc prokurator, że oskarżeni na tym etapie postępowania zmienili swoją postawę procesową. W sytuacji, gdy oskarżeni przyjęli jednolitą postawę procesową, nie przyznając się do zarzucanych czynów i odmawiając składania wyjaśnień, o konflikcie pomiędzy nimi nie może być mowy. Nie zmienia takiego poglądu fakt – na co słusznie zwrócił uwagę prokurator - że pod koniec postępowania przed sądem I instancji, skazani złożyli częściowe wyjaśnienia, w ich jednak treści zaprzeczyli praktycznie swoim wyjaśnieniom z postępowania przygotowawczego, w których częściowo przyznawali się do popełnienia zarzucanych im czynów. W niniejszej sprawie zatem nie doszło między oskarżonymi do sprzeczności interesów, o której mowa w art. 85 § 1 i 2 k.p.k. Sprzeczność interesów musi być bowiem rzeczywista, a nie pozorna, a z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Chybione okazały się też zarzuty z pkt. 3, 4 i 5 kasacji dotyczące wadliwej zdaniem skarżącego kontroli instancyjnej. Wykazanie wadliwości przeprowadzonej w sprawie kontroli apelacyjnej poprzez zakwalifikowanie uchybień jako rzekomo naruszających dyspozycje art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. – których naruszenie zarzuca autor kasacji, nie może ograniczać się wyłącznie do formalnego powołania tych przepisów w zarzucie kasacji i stworzenia pozorów nieprawidłowej kontroli odwoławczej (poprzez sugerowanie np. "nienależytego", "niepełnego", "niewłaściwego", "nierzetelnego", "pobieżnego" rozpoznania apelacji). Analiza treści tych zarzutów wskazuje, że skarżący domaga się przeprowadzenia przez Sąd Najwyższy kolejnej, dublującej kontroli apelacyjnej tj. weryfikacji prawidłowości orzeczenia sądu pierwszej instancji forsując subiektywną interpretację wyników postępowania dowodowego – co jest niedopuszczalne na

tym etapie postępowania. Motywy kasacji wskazują jednoznacznie, że autor kasacji, domaga się dokonania odmiennych ustaleń faktycznych, kwestionując dokonane przez sąd I instancji i zaaprobowane przez sąd II instancji ustalenia co do zamiaru, z jakim działał, M. K., w tym posiadanej przez niego świadomości okoliczności zawarcia umowy najmu mieszkalnego czy okoliczności przypisanego mu czynu. Nie wskazuje przy tym na jakiekolwiek uchybienia sądu odwoławczego w zakresie przeprowadzonej przez ten sąd kontroli instancyjnej, ale wyraża niezadowolenie z oceny dowodów dokonanej przez sąd I instancji i zaaprobowanej przez sąd odwoławczy, co przesądza o bezzasadności tych zarzutów.

Odnosząc się do zarzutu rażącej niewspółmierności kary, wskazać należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że w nadzwyczajnym środku zaskarżenia, jakim jest kasacja, nie można podnosić zarzutu rażącej niewspółmierności kary; taką możliwość dopuszcza się, ale tylko wówczas, gdy skarżący wykaże w tym zarzucie, iż do tego rodzaju niesprawiedliwości doszło na skutek rażącego naruszenia prawa: procesowego albo materialnego (zob. *post. SN z 8 sierpnia 2013 r., IV KK 220/13*; *post. SN z 7 listopada 2014 r., V KK 235/14*).

Ustalenie, że uchybienia wskazane w pozostałych punktach omawianej kasacji były ewidentnie bezzasadne, implikowało nieuwzględnienie zarzutu z pkt. VI nadzwyczajnego środka zaskarżenia

W świetle powyższych rozważań, podniesione w kasacji zarzuty należało ocenić jako bezzasadne w stopniu oczywistym, co znalazło odzwierciedlenie w treści rozstrzygnięcia. Nie dostrzegając podstaw do uwzględnienia przedmiotowej kasacji, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie, w tym o kosztach postępowania na podstawie art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[J.J.]

[r.g.]

